

UPPRÄTTAD: 2011-03-08
Hans och Greta/ Lönneberga/ Rida Ranka
FÖRSKOLECHEF: Thomas Andersson
REVIDERAD: 2016-10-17
Therese Persson, Hans och Greta förskola
Christel Ahlgren, Lönneberga förskola
Sara Secher-Fromell, Rida Ranka förskola
Thomas Andersson, förskolechef

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling 2017

FÖREBYGGANDE ARBETE, RISKANALYS,
PLANERADE ÅTGÄRDER OCH DOKUMENTATION

VERKSAMHETEN PÅ HLR: S FÖRSKOLOR SKALL GENOMSYRAS AV
RESPEKT, TOLERANS OCH TRYGGHET.

Lagrum

Diskrimineringslag SFS 2008:567 och Skollagen 14 a kap. om kränkande behandling. Båda lagarna gäller från och med jan 2009.

Lpfö 98, reviderad 2010. (Kap. Normer och värden.)

Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar:

- Öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar.
- Förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation, samt vilja hjälpa andra.
- Sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen.
- Förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder och respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

Definition av olika begrepp

Likabehandling

Likabehandling är en grundläggande mänsklig rättighet. Oavsett kön, ålder, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet (eller uttryck), funktionshinder eller etnisk tillhörighet ska alla barn behandlas med samma respekt.

Diskriminering

Diskriminering innebär att åtskillnad, på osaklig grund, görs mellan olika människor. Om en förskola behandlar ett barn sämre än andra barn har diskriminering skett.

Diskrimineringsgrunder

Kön, ålder, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet(eller uttryck) samt etnisk tillhörighet.

Trakasserier

Behandling som innebär en kränkning av en människas värdighet och vars orsak kan härledas till diskrimineringsgrunderna.

Annan kränkande behandling

Kränkande behandling som inte kan kopplas till någon av diskrimineringsgrunderna. Kränkning av ett barns värdighet, både fysisk och psykisk, kan ske utan en sådan koppling.

Mobbning

Om någon upprepade gånger, under en längre tid, utsätts för kränkningar och/eller trakasserier är det mobbning.

Förebyggande arbete för att förhindra alla former av diskriminering och kränkande behandling

Samtliga på förskolan ska verka för att:

- Lpfö 98(reviderad -10) värdegrund finns närvarande i all form av verksamhet.
- Barnen får stöd i konflikter och hjälp att hitta lösningar genom att prata och reflektera.
- Olikheter hos barnen ses som en tillgång.
- Positiv uppmärksamhet ges till barnen då de gjort något omtänksamt för någon annan,
- alla vuxna på förskolan skall vara positiva förebilder, vara lyhörd och ge barnen möjlighet att uttrycka sig i alla former under dagen.
- Alla vuxna är positiva föredömen för barnen även när det gäller att respektera såväl inne- som utemiljö samt växter och djur.
- Låta barnen ta ansvar efter förmåga och göra dem delaktiga i sin vardag och miljö.
- Pedagogerna skall vara väl synliga både i inne- och utemiljön på förskolan och vara tillhands vid behov.
- Pedagogerna skall sträva efter att, i verksamheten med barnen, konkretisera värdegrundsfrågorna i vardagen.
- Barnen på förskolan ska delta i värdegrundsarbetet som har sin grund i likabehandlingsplanen. Detta kan ske på olika sätt beroende på barnens ålder; exempelvis via sagor, massage, drama och diskussioner.
- Föräldrar ska, på skolråd och i andra föräldraforum, delges information om att vi har en specifikt utformad likabehandlingsplan för förskolan.
- Vid överlämnande till förskoleklass eller annan förskola av barn ska dokumentationsverktyget Unikum med tillhörande bilder kontrolleras innan övergång.

Riskinventering

Analys över vilka risker vi ser, i vår verksamhet, när det gäller diskriminering och annan kränkande behandling utifrån nedanstående diskrimineringsgrunder:

Diskriminering och trakasserier

Kön

Förskolan är en kvinnodominerad arbetsplats. Traditionella roller riskerar att överföras på olika sätt till barnen. Barn kan tänkas utestänga varandra för att "bara flickor" eller "bara pojkar" får vara med i olika lekar.

Könsöverskridande identitet

När barnen i olika sammanhang relaterar till sin familjebildning, att vuxna lägger in värderingar som kan sår barnet. Att inte vara accepterad för att man bryter de traditionella könsnormer som finns i samhället.

Religion eller annan trosuppfattning

Etnicitet

Till exempel på grund av hudfärg och/eller olika språk/språkbrytningar.

Funktionshinder

Att inte bli sedd utifrån sina möjligheter utan att man först ser funktionsnedsättningen, är kränkande. Välvilja kan bli fel, man kan bli fråntagen sin egen förmåga att fatta beslut.

Att bli retad av sina kamrater och att omgivningen inte tror att man kan saker.
Att inte få de hjälpmedel eller den resurs som krävs för att barnet ska kunna utvecklas och tillgodogöra sig verksamheten på bästa sätt.

Sexuell läggning

När barnen i olika sammanhang relaterar till sin familjebildning, att vuxna lägger in värderingar som kan såra barnet.

Ålder

Till exempel kan äldre barn kalla yngre barn för nedsättande benämningar; till exempel ”bebisar”, och därmed avskriva dem färdigheter och förmågor som de har.

Annan kränkande behandling

- Barnen kan kränka varandra på platser eller vid tillfällena då de vuxna inte alltid kan vara helt närvarande. Detta gäller såväl utomhus som inomhus.
- En del barn har ännu inte lärt sig att kommunicera med ord och kan därför vara mer fysiska i sitt sätt att visa vad de vill; t.ex. genom att bitas, knuffas eller slåss som ibland kan tolkas som kränkande.

Planerade åtgärder

Planerade åtgärder med anledning av riskinventeringen med angivande av när åtgärden ska genomföras och vem som ansvarar för att åtgärden genomförs.

- Samtal med barnen: Samtliga pedagoger på förskolan ansvarar för att förebygga diskriminering och kränkande behandlingar. Vid minsta misstanke motverkas uppkomsten genom bland annat samtal med barnen. De vuxna ska vara mycket tydliga med att man inte accepterar någon form av diskriminering eller kränkande behandling och ge positiv uppmärksamhet då barnen agerar respektfullt mot varandra. Med de äldre barnen ska värdegrundsfrågor tas upp i form av diskussioner eller intervjuer.
Ansvariga: Samtliga pedagoger.
När: Kontinuerligt i förebyggande syfte samt i direkt anslutning till händelser som kan, om man inte tar tag i det hela, övergå i diskriminering eller kränkande behandling.
- För varje avdelning behövs strategier för hur man ska minimera antalet situationer då kränkningar av olika slag kan ske. Hur kan vi fördela pedagogerna och hur kan vi dela upp barngruppen? Kan vi göra något åt miljön?
Ansvariga: Samtliga pedagoger samt förskolechefen (miljö samt pedagogtätthet).
När: Kontinuerligt under året på avdelningarnas gemensamma planeringstid
- Genusmedvetandet och värdegrunden i Lpfö98 ska hållas levande med återkommande diskussioner i arbetslagen.
Ansvariga: Samtliga pedagoger
När: Kontinuerligt under året på avdelningarnas gemensamma planeringstid
- Under ht-15 kommer en del av en arbetsplatsträff att belysa värdegrundsfrågor kring bemötande av HBTQ-vårdnadshavare-anhöriga och medarbetare.
Ansvarig: Förskolechef med obligatorisk närvaro (vilket sker alltid).

Uppföljning/ Utvärdering

Uppföljning av vidtagna åtgärder vid läsårets slut: Skall göras senast i april 2016.

Åtgärder som eventuellt inte vidtagits under året och som förs över i nästkommande års plan: Inte aktuellt i årets likabehandlingsplan.

Rutiner som ska följas på HLR för att upptäcka samt motverka eventuell diskriminering och/ eller kränkande behandling i barngruppen

- Samtliga pedagoger på HLR skall vara insatta i likabehandlingsplanen.
- Vikarier skall ta del av innehållet i vår likabehandlingsplan.
- Föräldrar ska i samband med inskolningen av sitt barn ta del av likabehandlingsplanen. Den ska därefter även tas upp som en punkt på föräldramöten och finnas lätt tillgänglig för föräldrarna.
- Pedagogerna skall alltid vara aktivt närvarande, uppmärksamma och lyhörda i barngruppen.
- Pedagogerna skall vara lyhörda för föräldrars frågor och ha aktiva dialoger tillsammans med dem.
- Vuxna skall vara goda förebilder för barnen och för varandra.
- Pedagogerna skall delta i barnens aktiviteter både ute och inne.
- Tillsammans skall pedagoger och övriga vuxna på förskolan se till att miljön underlättar för barnen att våga berätta om det som händer.
- Barnen på förskolan skall betraktas som "allas", och samtliga pedagoger skall ingripa vid behov oavsett vilken avdelning ett barn tillhör.
- Den alternativa måltid som erbjuds vid allergi och intolerans skall så långt det är möjligt likna den mat som serveras till flertalet barn.
- Alla barn skall kunna delta i utflykter, fester och andra aktiviteter genom att de planeras så att alla kan följa med och delta på sina villkor.
- Vid vattenlek skall barnen ha på sig kalsonger/trosa eller blöja.
- Barnen skall göras medvetna om att det är tillåtet att stänga om sig när de är på toaletten så att de kan sitta ifred och ha lugn och ro omkring sig.
- Ingen religion eller trosuppfattning skall framställas som mer värdefull än någon annan, Olika trosuppfattningar skall belysas. Traditioner som ingår i det svenska kulturarvet; exempelvis jul, påsk och midsommar firas eftersom det ingår som en del i förskolans uppdrag att "överföra ett kulturarv ... från en generation till nästa... Medvetenhet om det egna kulturarvet och delaktighet i andras kultur ska bidra till att barnen utvecklar sin förmåga att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar" (s. 8 Lpfö 98 rev. 2010).
- Tillgängliga böcker och sagor får ej motverka likabehandlingsplanen.
- Genom att ha en stor medvetenhet och återkommande diskussioner kring genus ska pedagogerna hela tiden sträva framåt genustänkandet och se alla barn som unika individer.

- Den gemensamma synen på hur man ska prata med och till varandra, hur vi vill att barnen löser sina konflikter muntligt och vad som är ok att säga och vad som inte är ok att säga, ska hållas aktuell med hjälp av återkommande värdegrunds-diskussioner i arbetslagen.

Rutiner som ska följas på HLR för att upptäcka samt motverka vuxnas eventuella diskriminering och/ eller kränkande behandling av barn

- Pedagogerna skall ha en rak och öppen kommunikation sinsemellan och det ska finnas en levande diskussion angående bemötande mellan pedagoger och barn.
- Pedagogerna har ansvar för att ingripa för barnets bästa även då det gäller föräldrars eller andra vuxnas agerande på förskolan.

Rutiner som ska följas på HLR om diskriminering eller kränkande behandling upptäcks

- Förskolechefen skall informeras.
- Problematiken skall uppmärksammas för/tillsammans med föräldrarna.
- Förskolechefen skall vid behov koppla in förskolans resursteam för handledning.
- Särskild blankett skall ifyllas, handlingsplan skall upprättas.
- Eventuell krishantering kan komma i fråga. Bedömning skall ske från fall till fall.
- Noggrann dokumentation och uppföljning skall göras.

Den som är mest delaktig och står närmast barnet och föräldrarna gör dokumentationen med stöd av andra berörda.

**DENNA PLAN SKALL VARA FÖRANKRAD HOS PERSONAL, BARN, OCH FÖRÄLDRAR.
PLANEN FÖLJS UPP OCH REVIDERAS ÅRLIGEN.
NÄSTA UPPFÖLJNING HÖSTEN 2017.**

Blankett för anmälan av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling

Barnets namn: .....

Personnummer: .....

Adress: .....

Postadress: .....

Telefon: .....

e-post: .....

På vilket sätt anser du att ditt barn har blivit diskriminerat, trakasserats eller utsatts för annan kränkande behandling? Ange om du anser att någon av diskrimineringsgrunderna är aktuell för händelsen.

Diskrimineringsgrunder enl. Diskrimineringslagen (2009): Kön, ålder, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, etnisk tillhörighet, könsöverskridande identitet eller uttryck.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Mottaget

.....

Datum   **Namn**

Blankett för dokumentation av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling

Barnets namn:

Personnummer:

Företrädarens namn:

Datum:

Mottagande personal/ förskolechef:

Anmälan mottagen, datum:

Uppgifter från anmälaren:

Uppgifter från motparten:

Samtal har skett mellan:

Datum:

Signatur:

Vidtagna åtgärder:

Datum då uppföljning av vidtagna åtgärder ska ske:

Underskrifter Datum:

Vårdnadshavare Pedagog/ Förskolechef